

krocket

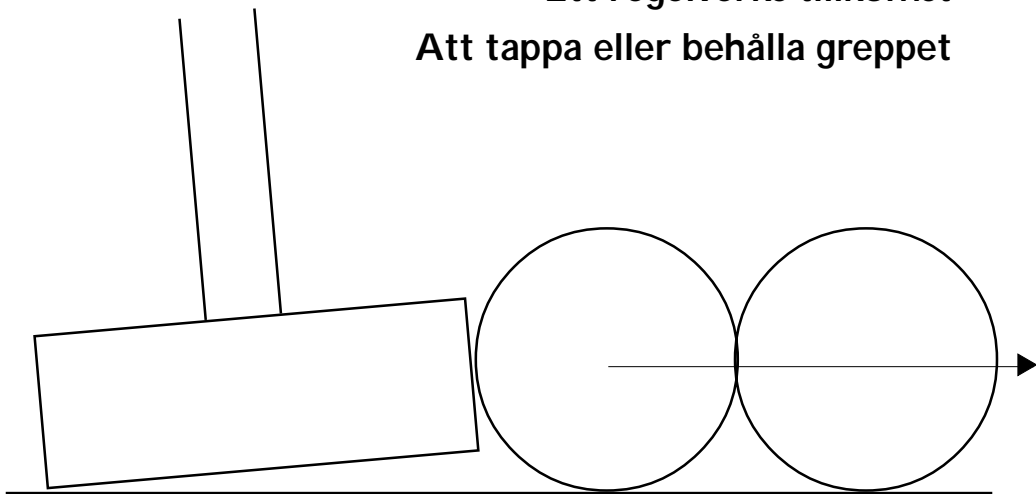
Ögonblick på krocketbanan

Tobbes krockettips

Krocketböcker för barn

Ett regelverks tillkomst

Att tappa eller behålla greppet

Innehåll

- 4 Ögonblick på krocketbanan
av thomas c ericsson
- 9 Tobbes krockettips
av torbjörn karlsson
- 10 Krocketböcker för barn
av jan johannesson
- 15 Ett regelverks tillkomst
av ingmar tönny
- 19 Att tappa eller behålla greppet
av lars-inge nilsson

Redaktionellt

av peter grönborg
redaktör

KROCKET ÄR EN FÖRSTRÖELSE som hör varje barndom till, lika självklar som Monopol och Fia med knuff.

Men det är inte i första hand den sortens spel denna nystartade tidskrift ska intressera sig för. Syftet är snarare att skapa ett brett forum för dem som bedriver spel i enlighet med de regelverk Svenska Croquet-förbundet förordar.

Redaktionen vill att *Krocket* ska bli en självklar samlingsplats för de tankar och idéer som cirkulerar på lokal nivå. Förhoppningsvis kan förmedlingen av dem stimulera spelets utveckling och nationella utbredning.

Någon ensidig fokusering på regler och det rent speltekniska kommer dock inte i fråga, även om sådana ämnen har sin givna plats.

Istället är ambitionen att bygga upp en väsentligt vidare kunskapsbas om krocket, där inte minst det historiska perspektivet kommer att vara viktigt.

TILL DETTA ARBETE hör även att skapa en rik associationssfär kring krocket, att hitta ord för den speciella anda som råder på banan. Säkert kan det i det sammanhanget finnas anledning att studera hur sporten skildras i konsten, filmen och litteraturen, eller i andra konstnärliga medier.

Med denna lilla introduktion har förvisso något blivit sagt. Tidskriftens namn säger dock mer. Eftersom den heter *Krocket* ska det också finnas plats för allt som rör krocket i den.

Nu börjar vi!

Ögonblick på krocketbanan

av thomas c ericsson

ALLA MÄNNISKOR HAR NÅGON GÅNG spelat krocket, antingen som barn för att fördriva långa sommarlovsdagar på grannens grillfest efter intag av några öl. För de flesta är steget från dessa oskyldiga lekar till ett mer tävlingsinriktat krocketspelande ganska långt. För oss som en gång gjort detta val finns det inte längre någon återvändo.

I Vimmerby var vi ett gäng som tog de flesta av livets stora frågor på allvar. Vi nöjde oss inte med att vara passiva konsumenterna av kultur utan vi ville istället engagera oss och på olika sätt vara med och påverka våra livsbetingelser. Detta resulterade bland annat i att vi bildade föreningar och arrangerade utställningar, konserter och festivaler¹ eller startade tidskrifter² och bokförlag.

I samband med en musikfestival i Vimmerby 1988 satte vi upp ett krocketspel för att fördriva tiden mellan rockband och lotterier. Det visade sig ganska snart att intresset för krocketspel tog överhand.

Efter något år med denna rock- och krock-kombination lades rockfestivalen ner och Argus Croquet bildades som en sektion inom Kulturföreningen Argus. Efter ett par år med ”bensinmackskrocket” och hemmagjorda regler började vi sakna ett mer officiellt regelsystem som inte gav upphov till så många kontroverser på krocketplanen.

Ordförande Matts gav sin grävande journalistvän i uppdrag att undersöka saken och efter några telefonsamtal hade vi fått kontakt med Svenska Croquetförbundet (åtminstone en som utgav sig för att vara styrelsemedlem³). Ett häfte med Fick & Tönnbys krocketregler införskaffades.

Efter ett par års träning kände vi oss mogna för att göra sm-debut, trots att vi inte riktigt förstått detta med bängel, croquering och alla andra besynnerliga termer.

1992 års sm ägde rum i Hågelbyparken utanför Södertälje och arrangerades av Högantorp Croquet. Tidigt en lördagsmorgon packade vi in oss i bilen och körde norrut. I bagaget hade vi vårt gamla bp-set, för att vara garerade om det nu inte skulle finnas möjligheter att låna andra klubbor.

Den första Argus-truppen bestod av Torbjörn Karlsson, Micce Rylander

FOTO BJÖRN LAESSKER

Thomas C Ericsson som singelspelare vid SM i Särö 2001.

och Thomas C Ericsson. Trots bristande, eller snarare obefintlig, erfarenhet av riktigt krocketspel så lyckades vi faktiskt gå igenom några bågar⁴. Vår relativa framgång på krocketbanan berodde nog mest på att de mer rutinerade spelarna inte lade så stor energi på att slå bort oss från de lägen vi hade, för de visste att vi med all säkerhet skulle missa.

VAD SOM FICK OSS FÄNGSLADE av krocketsporten var till en början inte själva spelet utan den uppsluppna och kamratliga stämning som rådde kring krocketbanan och alla ”vänliga” tillrop mellan spelarna från Tallhagen, Stensö, Högantorp med flera. Det var en fröjd att höra ”Kometen” och ”Kosta” skälla på Arne för att han råkade glömma bort vilket håll han skulle spela åt eller se de lätt grånade gentlemännen Folke och Harald spankulera omkring på banan och fälla vassa kommentarer om varandras spel.

Väl hemma i Vimmerby så var alla tänder blodade och ganska omgående gjordes en beställning av en uppsättning riktiga klot, klubbor och bågar. Sedan tog en intensiv matchträning vid. Under ett par år spelade vi krocket ett par gånger i veckan, hänsynslösa matcher, över stock och sten, i ur och skur.

Det hände ibland att vi fick ta till bilarnas strålkastare för att kunna se kloten.

Under denna period tränade vi upp ett ganska stabilt grundspel och kunde behärska de mest elementära slagen. Men när vi väl trodde att vi hade förkovrat oss tillräckligt för att kunna hota Sverigeeliten värvades bollfenomenet från Flohult, Mikael Agebjörn⁵ till klubben. Efter en eftermiddag i Källängsparken hade han inte bara lärt sig spelets grunder utan också tillägnat sig en spelstil som inte någon sett tidigare. I sin första sm-turnering 1994, som arrangerades på Gullemon utanför Vimmerby, gick han rakt fram till finalen där det sedan blev en fjärdeplats.

Efter den sm-turneringen har det nästan alltid varit en Argusspelare med och nosat på sm-titlarna och inte mindre än fyra spelare har ristat in sina namn i någon av pokalerna. Mikael Agebjörn har erövrat fyra singeltitlar, varav tre i svit, och är därmed en av de segerrikaste krocketspelarna, hittills!

ARGUS CROQUETS guldklubb (so far);

1996 – Singel: Mikael Agebjörn (svensk krocket)

1999 – Singel: Mikael Agebjörn (svensk krocket)

Dubbel: Mikael Agebjörn / Thomas C Ericsson (engelsk krocket)

2000 – Singel: Mikael Agebjörn (svensk krocket)

Dubbel: Micce Rylander / Magnus Isaksson (svensk krocket)

2001 – Singel: Mikael Agebjörn (svensk krocket)

Dubbel: Mikael Agebjörn / Thomas C Ericsson (engelsk krocket)

ÄR DET EN SLUMP att Argus erövrat så många sm-titlar de senaste åren? Trots min småländska blygsamhet måste jag hävda att framgångarna är resultatet av flera års målmedveten satsning. Vi har genom åren haft sex-sju spelare med kapacitet att spela sig fram till sm-final och detta har resulterat i att varje tränings-tillfälle hållit en mycket hög kvalitet. Även om tjetet och de sociala inslagen dominerat vill man ju alltid ”pinna en mästare” och det är alltid någon på banan som kallat sig sm-vinnare. ”Att bjuda en motspelare på ett läge är motbjudande”, som en av de gyllene krocketreglerna lyder. Men den mest avgörande anledningen till Argus Croquets framgångar är onekligen det lukrativa sponsoral-tal vi skrev med Rumskulla Maskin inför sm 1999. Med Sören Isakssons hjälp kunde vi bland annat införskaffa enhetligt matchställ bestående av tröja, shorts och keps. Under de tre säsonger vi spelat i denna mundering har vi varit näst intill obesegrade. Och jag tror det kommer att dröja ytterligare ett tag innan Tant Emmas yllekostymer eller Tällhagens urtvättade t-shirts tillåts överta tronen.

”Rumskulla Maskin Rules!” Är det så att någon hotar Argus ställning så kan vi plocka fram fler hemligheter ur Isakssons smörjgrop!

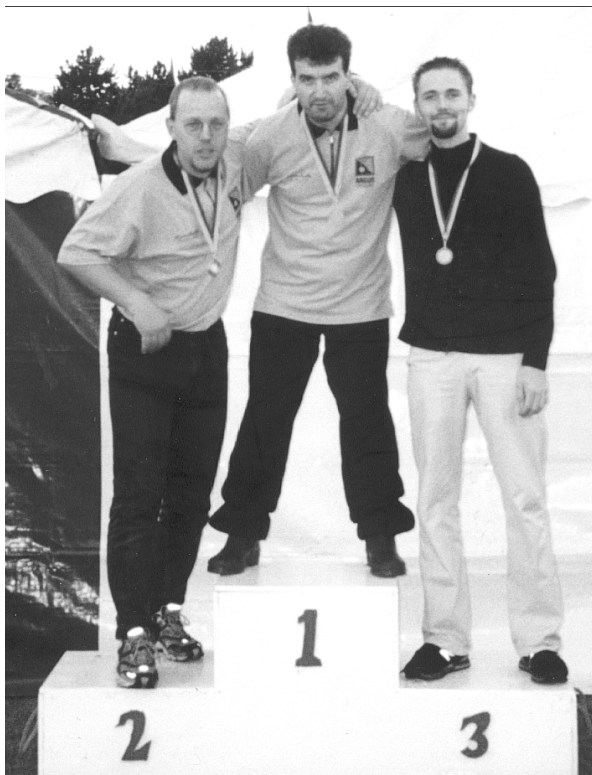

FOTO BJÖRN LAESSKER

Högst upp på prispallen 2001: Mikael Agebjörn och Thomas C Ericsson. Till höger trean Tobias Magnusson, Särö.

¹ 1981 arrangerade Micce Rylander den första Källängsparksfestivalen i Vimmerby, som var en av inspirationskällorna till Hultsfredsfestivalen. Micce gjorde bland annat affischer och programblad till de första festivalerna.

² 1985 tog Thomas C Ericsson initiativet till tidskriften *Den Blinde Argus* som blev ett betydande forum för den unga litteraturen. Kulturtidskriftsstödet användes ibland till att köpa in material till krocketsektionen.

³ Den intressanta historien om den före detta styrelsemedlemmen kan Micce Rylander berätta vid nästa bankett.

⁴ Micce Rylander lyckades med den oslagbara (?) bedriften att bli krongubbe under alla tre kvalomgångarna. En bedrift jag har lovat honom att inte nämna så ofta.

⁵ Mikael "Maradona" Agebjörn är grundare av Sveriges, och kanske världens, förnämsta fotbollsturnering: Flohult Open Championship, eller foc som den heter i folkmun. Mikael är också en av eldsjälarna i fotbollslaget Tuna Södra, åtminstone under den hårda uppbyggnadsträningen under vintersäsongen.

ETT INTELLEKTUELLT CENTRUM FÖR KROCKET Medlemmarna i Borås Krocketsällskap har ibland kritiserats för att vara mer intresserade av att teoretisera kring sin sport än av att utöva den. Ett besök på föreningens hemsida på <http://www.passus.net> vederlägger genast en sådan uppfattning. Med avancerade rankingtabeller och noggrant dokumenterade resultat från en mängd lokala turneringar visas tydligt var tonvikten ligger.

Men på nätplatsen finns även avancerade essäer om krocket, till exempel av psykoanalytikern Mikael Ejdemyr och av konceptkonstnären Mikael Varela. Därigenom har Borås inga egentliga medtävlare när det gäller kampen om epitetet Krocketsveriges intellektuella centrum.

KROCKETSPELAREN SOM SKREV TILL SMHI Krocketklubben r.å.s.o.p. bildades den 9 april 1975 av några teknister vid Linköpings universitet. Det är världens äldsta klubb för extrem krocket.

För en tid sedan uppdaterades föreningens hemsida, till stor glädje för all världens krocketsurfare. Ett besök på <http://w1.183.telia.com/~u18309783/> är så nära ett sant nöje en människa kan komma. Där finns humoristiska texter av både historisk och rådgivande karaktär, samt många fascinerande bilder av de säregna spelarna.

Som den mest försigkomne medlemmen framstår Göran Rune, mannen som i ett krisläge dristade sig till att beställa "bästa tänkbara krocketväder" av smhi. På denna institution var man inte det minsta nödbedd:

"smhi är till viss del ett affärsdrivande verk och som sådant givetvis angeläget att utveckla sina produkter. Man kan tänka sig att magasinera för önskat väder gynnsamma beståndsdelar ur valda delar av atmosfären och exempelvis sälja dessa på flaska."

DISKUTERA KROCKET PÅ NÄTET Strax före jul vaknade Svenska Croquet-förbundets hemsida på <http://www.croquet.nu> till liv, i en enklare och mer lättskött variant än den tidigare. En del bilder från sm i Särö 2001 lades ut.

Men i princip all information från det tidigare gränssnittet har överförts till det nuvarande. En nyhet är ett diskussionsforum, producerat av Tomas Rintala från Vimmerby. Där kan man inleda debatter om allt som rör krocket, eller delta i dem som redan pågår.

På denna nätplats finns även de av scf godkända reglerna för svensk krocket. Det är bara för nybörjaren att ladda ner dem.

SCF HAR UTSETT EN FÖRBUNDSKAPTEN Efter sin avgång som ordförande för scf i höstas fick Thomas C Ericsson i uppdrag att odla de mellanstatliga kontakterna. Han ska försöka skapa möjligheter för svenska krocketspelare att möta globalt motstånd.

Därmed har han blivit landets förste förbundskapten inom krocketsporten. Sedan tidigare har Sverige varit medlem i fec, den europeiska organisationen. I år kommer scf även att ansluta sig till wcf, World Croquet Federation, vilket gör att Sverige kan delta i internationellt spel.

Det mesta talar för att Båstadspelaren Peter Just, numera bosatt i usa, kommer att representera Sverige. Han har under flera år spelat krocket i usa och toppar rankingen där. Det framgår av <http://www.croquetamerica.com>.

Tobbes krockettips

vad man bör tänka på för att bli en framgångsrik krocketspelare

- 1 Övertala andra att ta risker som du själv aldrig skulle ta
- 2 Se till att ha lagom gott minne
- 3 Var en dålig förlorare
- 4 Hämnden är ljuv
- 5 Glöm aldrig en oförrätt
- 6 Använd fula metoder – om det kan gynna ditt spel
- 7 Be ofta om ursäkt, men ändra dig aldrig, hur fel du än har
- 8 Bli hysterisk
- 9 Om det blir bråk på krocketbanan, se till att det är du som startar det
- 10 Spara komplimanger och beröm till spelare som kan vara dig till nytta
- 11 Ändra reglerna så att de passar ditt läge
- 12 Skit i alla regler, se till att du vinner

*© Torbjörn Karlsson,
Hultsfred, Argus Croquet
(Mannen som gav uttrycket "ärliga
tag" en ny innebörd)*

Krocketböcker för barn

av Jan Johansson

KROCKET ÄR INTE EN SPORT som förekommer flitigt i barn- och ungdomslitteraturen. De sporter som mest låter tala om sig är fotboll och ishockey.

För mig som krocketspelande barnbibliotekarie är det förstås extra intressant att försöka ta reda på i vilka böcker det spelas krocket. Detta har resulterat i en hel del letande och läsande bland alla barnböcker.

Till klassikerna hör förstås Astrid Lindgrens bilderbok *Känner du Pippi Långstrump* som utkom 1947. Redan i början av boken får alla krocketentusiaster sitt lystmäte.

Det här är Tommy och Annika. De är två små rara och snälla barn. Här spelar de krocket i sin trädgård. Det är rätt roligt.

Första boken om Pippi Långstrump som kom ut 1945 var en kapitelbok. Den har inte med passagen om krocket som finns i bilderboken. Vad det beror på vet jag inte, men kanske har illustratören Ingrid Vang Nyman försökt uppnå någon sorts jämvikt i förhållande till textens präktighet, för att läsaren lättare ska kunna förstå hur så snälla barn kan bli bekanta med ett sånt yrväder som Pippi Långstrump.

Det vet väl alla som har spelat krocket att det knappast är ett spel som förknippas med att man är snäll eller rar.

Eller är det som en kollega sade till mig att krocket ska visa sig vara höjden av tråkighet, för när de väl har träffat Pippi blir det inte något mer spelande av krocket.

I boken *Lotta på Bråkmakargatan* fortsatte Astrid Lindgren att skriva om krocket. Boken som kom ut 1962 handlar om Lotta fem år. En dag bestämmer hon sig för att flytta hemifrån efter att ha bråkat med sin familj. Turligt nog får hon hjälp av grannen tant Berg, som upplåter sin trädgårdsbod åt henne. Lotta visar sig vara en envis unge. När väl mamma och pappa och hennes syskon ber henne att flytta hem igen så vill hon inte. Det är då familjen med alla medel försöker få henne att ändra sig.

När hon hade ätit, dammade hon sina möbler om igen. Sedan stod hon vid fönstret och kikade över till Nymans. Jonas och Mia-Maria var i trädgården och spelade krocket med pappa. Alla äppleträden blommade, de såg ut som stora blombuketter, tyckte Lotta. Det var vackert.

— Spela krocket är roligt sade Lotta till Bamsen. Fast inte så roligt som att ha ett eget hushåll.

Familjen misslyckas med att lura Lotta komma hem med hjälp utav krocket. Det blir istället det annalkande mörkret som får henne hem till familjens trygga famn. Denna kapitelbok är en utmärkt högläsningsbok för alla förskolebarn.

TITTAR MAN PÅ SENARE tids utgivning samt vill ha lite poesi så fastnar man för Clas Rosvalls bok *Alfabetets vem är* som kom ut 1989. Här får läsaren verkligen ge allt för att försöka klura ut vilka bokstäver de 28 verserna döljer. Poesi har väl aldrig varit till skada för någon, tvärtom. Men hur är det med krocket? Det kan man bli lite fundersam över, i alla fall efter att ha läst versen på sidan sju:

Jag har en gång sett ut som E
Ja, han som bor här strax brevÉ
En klubba träffade min fot
i stället för ett krocketklot
Det blev en sådan våldsamt träff
att jag förvandlades till...

Spelet krocket kan verkligen vara grymt. Vem har inte haft segern inom räckhåll för att i nästa omgång få klotet slaget på pinnen. Fast jag har då aldrig hört talas om sådana konsekvenser som så uttrycksfullt nämns i versen ovan. Man får verkligen hoppas att det hör till ovanligheterna.

Det här är en bok som är fylld med ordglädje och fantasi som berikar och säkerligen också stimulerar krocket, förlåt jag menar språket.

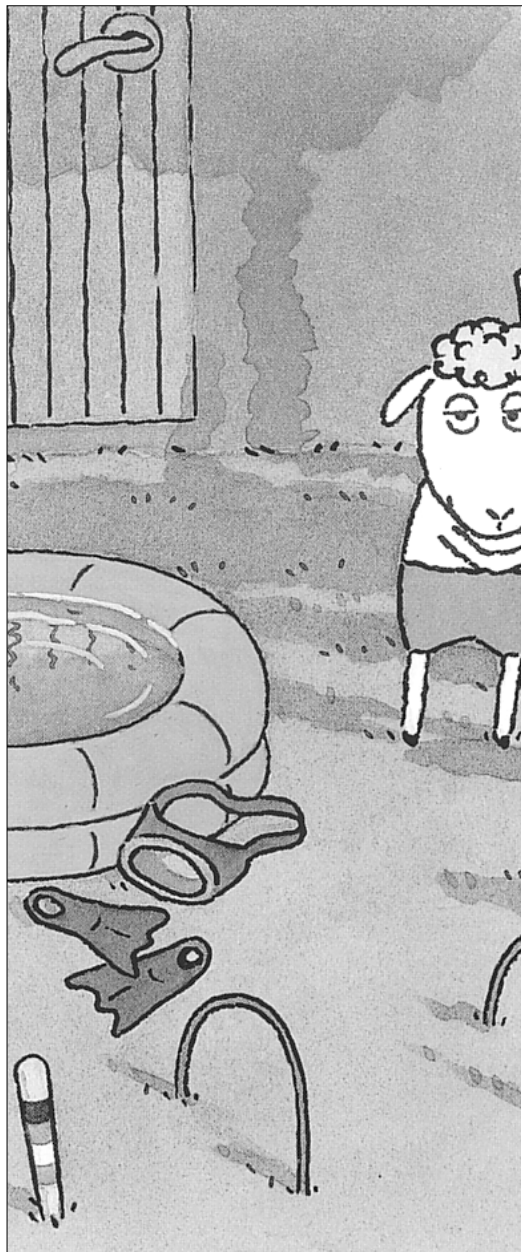

ILL CLAS ROSVALL

BARNBOKSFIGURERNA BU OCH BÄ har verkligen blivit omåttligt populära bland alla småbarn. Sex böcker har hittills kommit ut med de två fåren i huvudrollerna som tecknas och berättas av Olof och Lena Landström. *Bu och Bä blir blöta* heter en av deras senaste böcker som kom ut 1999. För en småbarnsförälder och krocketör kan det kännas skönt att man kan läsa om krocket för sitt barn, om än i något begränsad omfattning. För när boken börjar så har Bu och Bä, efter en hel dag med krocket och bad, precis spelat klart. Raskt gör de sig i ordning för att gå till sängs, men innan de hinner släcka ljuset går strömmen och ett riktigt oväder bryter ut. När de som bäst står och tittar ut i natten och konstaterar att det är skönt att man är inomhus, slår det dem att de har glömt krocketspelet ute, vilket är upptakten till nya äventyrligheter.

Jag tycker att författarna verkligen får fram krocketspelarens själ, för vilken materialförvaltare har inte gjort den upptäckten att sjunde bågen saknas och i vild frenesi gett sig ut i kvällsmörkret för att leta efter utrustningen precis som Bu och Bä gör i boken.

Böckerna om Bu och Bä är roliga att läsa för de minsta barnen.

ILL OLOF OCH LENA LANDSTRÖM

Ett regelverks tillkomst

av ingmar tönby

BÅDE GÖRAN FICK OCH JAG hade förstås utsatts för krocket som barn. Dock inte tillsammans eftersom vi lärde känna varandra först under studietiden i Lund – vi gick båda på Ith, sektionen för Teknisk fysik under sista halvan av 60-talet. Göran gick årskursen före mig.

Krocketkontakten togs dock inte förrän i början på sjuttioalet när vi båda flyttat till Stockholm. Göran fick under en period av militärtjänst kontakt med en herre vars namn var Sone Thorén, som vid den tiden innehade den prestigefyllda titeln att vara Generalsekreterare för Luthagens krocketsällskap – Iks.

Sone som hade ett martialiskt yttre med långa tvinnade mustascher väckte förundran när han hos regementschefen anhöll om att på ledig tid få disponera regementets gräsmatta för krocketspel. I Uppsala avhöll Iks trevliga krockekvällar en gång i veckan under somrarna.

När det ett år senare blev min tur att tillbringa en sommar på si i Uppsala, föreslog Göran att jag skulle ta kontakt med Luthagen, vilket jag också gjorde. Detta ledde till ett trevligt tidsfördriv på sommarkvällarna.

Luthagens krocketsällskap var ganska livaktigt, med uppåt hundra medlemmar. Vad jag kan minnas var det spel på flera banor varje vecka. De ordnade också sm i krocket på den tiden, Göran och jag deltog första gången 1972 på Studenternas idrottsplats i Uppsala. De flesta deltagarna var då från Uppsala och några från Stockholm. Göran vann sedan sm 1973, mina egna placeringar föll snart i den glömska där de bäst hörde hemma.

AV STOR BETYDELSE FÖR VÅRT REGELVERK var att Luthagens ks hade gett ut en regelsamling, ett ganska tjockt häfte i ungefär a6-format som kom ut i en första upplaga 1971 och en andra reviderad upplaga 1974. Häftet innehöll en terminologidel och 85 regler, men dessvärre trasslade man lätt bort sig när man skulle reda ut vad som egentligen gällde då de innehöll massor med begrepp (ofta utan entydig definition) och långa listor av företeelser som återkom i en mängd paragrafer.

Man blev fortare trött än klok när man försökte reda ut vad som gällde vid lite kluriga fall. Dessutom hade Luthagens krocketvariant i sin andra upplaga en egenhet som vi inte riktigt kunde förlika oss med, man kunde nämligen inte pinna en fribytare, vilket vi tyckte var att ta bort något väsentligt hos spelet.

Därmed inte sagt att reglerna var dåliga, det var ett ambitiöst arbete, och utan konkurrens den mest digra regelsamling vi kom att hitta när vi började arbeta med en egen variant.

När vi båda var tillbaka i Stockholm samlade vi ihop några vänner och började spela. Först höll vi till i Humlegården där vi satte upp en bana en gång i veckan. Sannolikt var det 1973. Blev det fler som kom än vad som rymdes på en bana så spelade de andra petanque under tiden. Någon klubb bildade vi aldrig, när vi kände oss som mest organiserade kallade vi oss för "Humlegårdens Ostiftade Krocket- och Petanquesällskap".

I början använde vi Luthagens regler, men ganska snart bestämde vi oss för att försöka skriva ett nytt regelverk, med målsättningen att ha få men väldefinierade begrepp och få, men heltäckande och entydiga regler. Dessutom ville vi ha med det där med pinnningen. När sommaren var tillända och kvällarna började bli långa var det dags att ta itu med regelarbetet.

VI BÖRjade MED ATT LETA efter vad som fanns i regelväg för vår krocketform. Vi forskade inte i regler för engelsk krocket eftersom vi såg det som ett helt annat spel, och att det spelet krävde gräsmattor som vi inte såg som rimligt att hitta i vår omgivning.

Det blev ett ganska magert resultat av sökningen, några "bensinstationsregler", och någon gammal fransk regelbok från anno dazumal (om jag minns rätt). Åsså förstås Luthagens, med sina förtjänster och brister. I huvudsak följde vi det spelsätt som Luthagens ks hade beskrivit, men vi blev tvungna att ändra på en del detaljer för att reglerna skulle bli konsekventa.

Det skulle bli ganska många kvällar som ägnades åt detta verk. Typisk arbetsform var att vi träffades i Görans lya på Rehnsgatan och ägnade oss åt djupa regeldiskussioner kombinerat med lämpligt gastronomiskt pulande i köket och därefter tillsammans intagen måltid.

Lökpaj till exempel är en rätt som jag fortfarande associerar till dessa trevliga kvällar. St Vincent var på den tiden i och för sig ett prisvärt ackompanjement till ospaj, men för att hålla koncentrationen på topp, vilket behövdes, var det nästan alltid en rejäl kanna the som gällde.

På den tiden var tyvärr inte pc:n uppfunnen, men väl pennan och även skrivmaskinen, och tack och lov Xeroxmaskinen (då ännu inte allmänt kallad kopi-

ator). Resultatet av vårt arbete kristalliserade sig så sakteliga på maskinskrivna ark, som sedan under nästa sommar provades i spel och utsattes för våra medspelares obarmhjärtiga granskande. Det blev förstås en del ändringar, men ganska snart stabiliserade det sig. Dock dröjde det ända till 1978 innan vi tog steget att ge ut en upplaga i tryck. Anledningen till detta var mycket att Göran fått kontakt med någon på Bibliotekstjänst som berättade att man då och då fick in förfrågningar på biblioteken om regelsamlingar för krocket, men att man inte hade något att komma med.

Större delen av den upplaga på cirka 600 exemplar som vi fick hjälp att trycka och som vi sedan under en aktiv lång kväll plockade, häftade och skar rena, sålde vi till Bibliotekstjänst. Inkomsten av detta investerade vi i krocketverksamheten som då hunnit växa fram i Högantorp, genom att bland annat bekosta ett vandringpris till de sm-tävlingar som vi då börjat arrangera. Vi sålde också en del direkt och till några bokhandlare som hörde av sig. Prissättningen var enkel – betala vad du vill, dock högst tio kronor.

EN SAK VI REAGERAT MOT i Luthagens regler var att begrepp inte hade någon riktigt entydig definition. Det föreföll oss därför synnerligen naturligt att börja med ordentliga begreppsdefinitioner och sedan definiera regler utgående från dessa entydiga begrepp. Skolningen i matematik, fysik, programmering med mera hade väl också satt sina spår. Vi ritade till och med flödesscheman för att säkerställa att alla logiska fall och kombinationer av händelser skulle vara täckta av regelsamlingen. Angreppssättet är väl inte särskilt originellt, vad jag vet så är upplägget liknande i till exempel de engelska krocketreglerna, fast dem konsulterade vi som sagt var inte då. (Hade Internet funnits på den tiden hade vi säkert gjort det!)

Det där med pinningen kan ju förresten vara värt en speciell kommentar, eftersom det är en god illustration till att man som regelskrivare också måste ta ställning till sakfrågor om hur spelet skall spelas. I andra upplagan av Luthagens regler hände ingenting om man blev pinnad av någon annan, vilket innebar att man aldrig kunde annat än avancera i spelet, utom i det fall man slog sig själv på pinnen. Typiskt tråkigt, tyckte vi. I andra regler dog man helt och hållet om man blev pinnad. Tråkigt för den som råkade ut för det eftersom han då inte fick spela mer krocket i det spelet. Om dessutom alla fick ge sig på en fribytare så skulle dessutom sannolikheten för att bli pinnad bli väldigt stor, vilket, som vi såg det, skulle göra spelet ganska tråkigt och destruktivt.

Vi kom då på att pinning skulle resultera i dött klot, som får börja om i nästa spelomgång (vilket Luthagen hade med i sin första utgåva), men med begräns-

ningen att bara den förste som krockerar fribytaren i varje spelomgång kunde utföra pinningen.

Detta spelsätt hade vi alltså inget tidigare belägg för, men min erfarenhet är att det uppskattats och har fungerat bra, det är rimligt svårt att pinna fribytaren, och man både pinnar och pinnas med gott humör. Den utsatte kan ju också komma igen och hämnas.

Så här cirka 25 år i efterhand är vi mycket glada över att vårt regelarbete har skapat en bas för utvecklingen av krocket i Sverige. Mr. Hyde får numera lugnt hålla sig inom reglerna när han pinnar Dr. Jekyll.

Att tappa eller behålla greppet

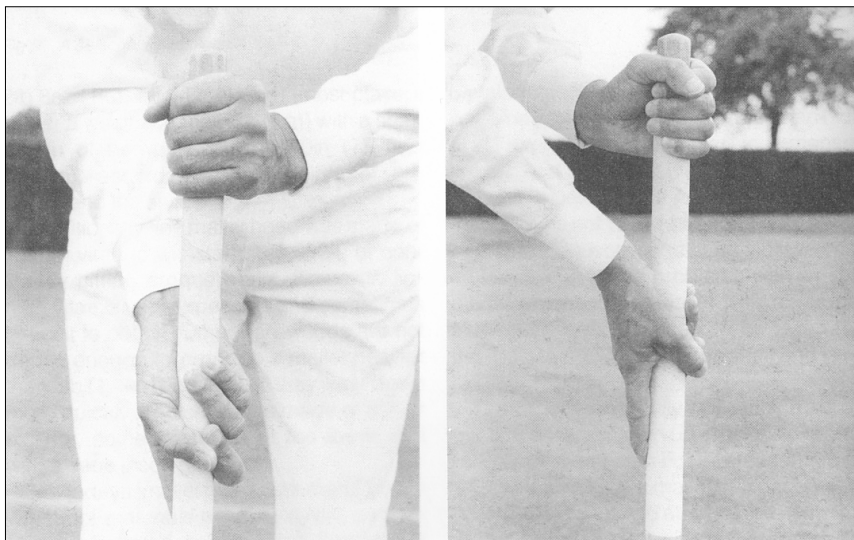
av Lars-inge Nilsson

DET GRÖNA FÄLTETS SCHACK – så säger man ibland och avser med detta misslyckade försök till metaforisk fotboll. Om man i stället avsåg krocket skulle jämförelsen bli något mer användbar men fortfarande långt ifrån korrekt. I detta fall kan jämförelsen innebära att det är frågan om en psykologisk kamp, att det är ett taktikspel där framgången till stor del beror på förmågan att bedöma vad motståndaren ska göra i nästa drag eller slag och förmågan att tänka ett antal händelser framåt i spelet. Den sortens andliga terror som Bobby Fischer använde sig av i matchen mot Boris Spasskij kan man finna motstycken till inom krocketspelet, men det som förekommer inom schackvärlden är trots allt en mild västanfläkt jämfört med krocketens utspel; brutaliteten inom denna senare sport är snarare att jämföras med den som på ett annat plan kan förekomma inom rugby.

Den sortens jämförelser mellan den ena eller andra sporten leder förmodligen ingenstans. Det som däremot kan vara intressant är att begrunda vart teoretiska studier kan föra en spelare. Inom schacket anses det vara kungsvägen – och även om sådana studier ställer till temporär förvirring för spelaren och därför på kort sikt leder till sämre resultat ska det långsiktigt vara något som höjer spelarens allmänna nivå.

Det som är det uppenbara problemet för varje fullföljande av teoretiska studier när det gäller den form av krocket som allmänt praktiseras i Sverige är just avsaknaden av all teoretisk litteratur. För anhängare av engelsk krocket eller Association Croquet är saken något annorlunda: det finns ett antal allmänna handledningar tillgängliga.

Nu är det förmodligen så att skillnaderna inte behöver överdrivas: vissa grundläggande principer vad gäller klubb- och klothantering torde vara gemensamma och lärdomar från denna engelska litteratur därför också tillämpliga för annan form av krocket. Och i någon mån trösterikt kan detta vara som Bill Lamb säger i sin bok *Croquet. Skills of the game*: i England är krocket en minoritetssport och det har inte utvecklats någon form av professionell coaching. Det har inte utvecklats någon grundprincip vad gäller grepp, slag-

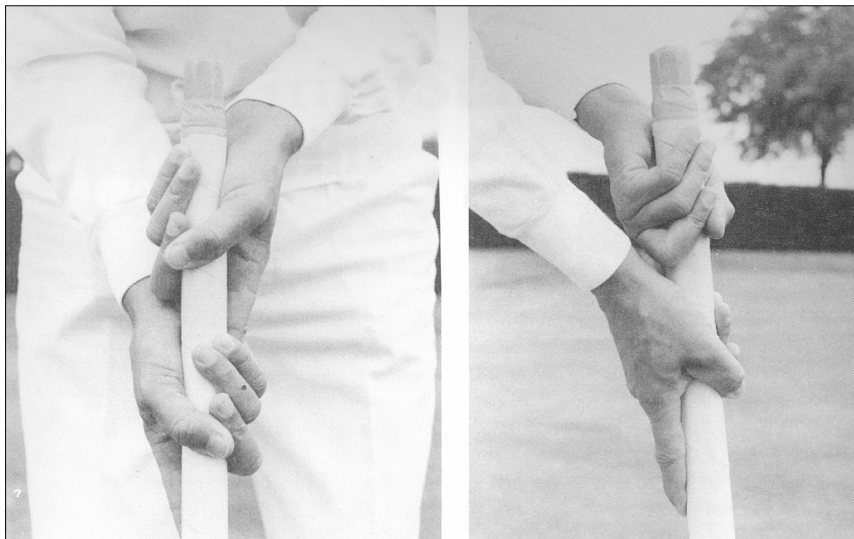
Standard grip.

ställning eller swing som kan läras ut till nybörjare; i stället har dessa i allmänhet hänvisats till att imitera de bättre spelarna i sin klubb.

Bill Lambs bok och Steven Bogas bok *Croquet* (som behandlar den amerikanska formen av krocket) har åtskilligt gemensamt i den allmänna uppläggningsen: något kort om historia och utrustning, därefter ett kortare kapitel om "grip, stance and swing" medan de längre utläggningarna handlar om olika tekniker att träffa ett klot, en uppgift som inte alltid eller kanske rentav sällan kan utföras på ett enkelt och självklart sätt. Det är på dessa områden som man rimligen kan finna praktikabla lärdomar, medan de senare avsnitten om taktik och strategi inte på samma sätt är tillämpbara.

Kommer klotet först eller klubban? För att ett slag ska kunna genomföras är båda ofrånkomliga – och därtill en spelare. Och från spelarens synvinkel kommer klubban först. Den är en förlängning av honom själv och blir i träffögonblicket ett med klotet. Det är många krafter som arbetar med och mot varandra här. En av dem handlar om grepp och slagställning.

BÅDE LAMB OCH BOGA URSKILJER tre grundläggande sätt att fatta klubban: the standard grip, the Irish grip och the Solomon grip. Dessa tre grepp har också kombinationer med och förutsättningar hos de två olika spelstilarna, sidstilen och centreringstilen. I den senare förs klubban mellan benen, i den

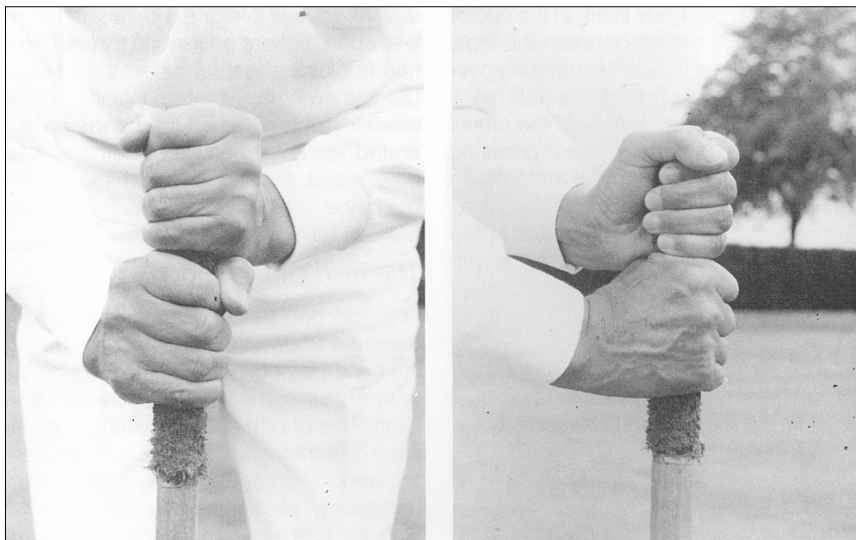

Irish grip.

förra svängs den vid sidan av kroppen. Denna senare stil användes mycket i forna dagar, särskilt populär var den bland viktorienska damer som på grund av de långa kjolarna var mer eller mindre tvingade att ta till denna metod. I skrivande stund, säger Bill Lamb (och första upplagan av hans bok kom 1990), är det bara en toppspelare som använder denna. Det låter som en rekommendation att undvika den – men å andra sidan har den år 2001 regerande inofficielle intergalaktiske mästaren i Lussekkrocket använt denna stil med icke oanständig framgång.

Det som kan ses som problemet med sidstilen är att den tvingar en till en enda möjlig klubbhållning – i varje fall om de tre nämnda ska ses som alternativen. Fysikens lagar eller människokroppens begränsningar gör det närmast ofrånkomligt att man håller sig till the standard grip.

Vilka är då dessa grepp? The standard grip eller standardgreppet: den övre handen med knogarna framåt, den undre handen med handflatan framåt. Händerna hålls tätt ihop – om man inte tillämpar den amerikanska versionen av detta grepp och håller dem kraftigt isär. The Irish grip eller det irländska greppet, utvecklat av irländska spelare vid förra sekelskiftet (därav namnet), innebär att man oftast fattar klubban längre ner på skaftet med båda händernas handflator vända framåt. The Solomon grip slutligen har namnet efter den som utvecklade det, John Solomon, den kanske mest framgångsrike krocket-

Solomon grip.

spelaren genom tiderna. Det innebär att man håller klubban med båda händernas knogar riktade framåt. En av förtjänsterna med detta grepp är att man egentligen inte slår utan låter klubban efter bakåtswingen verka fritt.

MED DESSA OLIKA GREPP kan kombineras ett antal olika slagställningar: både Lamb och Boga utgår närmast ifrån en position med båda fötterna tämligen nära varandra, den sortens spagatställningar som man ibland kan se har de förmodligen inte stiftat bekantskap med. John Solomons princip att sätta den ena foten framför den andra (och därmed uppnå en helt annan, något fjädrande balans) betraktar de inte heller som den självklara, att döma av illustrationerna (i Lambs bok fotografier, i Bogas bok teckningar).

Det som är det gemensamma för Lambs och Bogas synsätt är att man inte ska förskriva sin själ åt djävulen, det vill säga åt ett enda grepp. Båda rekommenderar ett experimenterande och ett anpassande av greppet efter situationen. Det som skiljer dem är i så fall att Boga på ett helt annat sätt betonar att man ska lära sig – och därefter glömma det man har lärt. Hans medvetna hållning att inte vara medveten tycks vara en framkomlig väg.

Steven Boga: *Croquet* (Stackpole books, 1995)

Bill Lamb: *Croquet. Skills of the game* (The Crowood Press, 1994)

KROCKET
En kvartalstidskrift
issn 1651-0607

redaktör: Peter Grönborg
telefon: 033-41 25 12
mobil: 0707-29 62 33
fax: 033-12 85 05
e-post: Krocket@passus.net
nätplats: www.passus.net
adress: Krocket, Box 134, 503 07 Borås
postgiro: 152 68 94-9

redaktion: Lars-Inge Nilsson, Jan Johannesson
ansvarig utgivare: Lars-Inge Nilsson
grafisk form: Mats Palmquist
ägare: Passus

referensgrupp:
Thomas C Ericsson, Vimmerby
070-680 75 04
Simon Carlsson, Göteborg
031-12 80 31
Janne Högrell, Borås
033-22 83 83
Jan-Åke Lundberg, Kalmar
0480-216 73
Urban Magnusson, Särö
0730-21 49 73
Ingmar Tönnby, Stockholm
08-663 65 07

NÄSTA NUMMER:

Intervju med Mikael Agebjörn

Krocket som OS-gren

Tant Emma presenterar sig

